

Etelä-Savon maakuntahallituksen opintomatka Brysseliin 6.-9.11.2018

Etelä-Savon maakuntahallitus teki opintomatka Brysseliin 6.-9.11.2018. Matkan tarkoituksena oli syventää ja laajentaa maakuntahallituksen ja maakuntaliiton viraston tietämystä EU:n toiminnasta ja monipuolistaa keskusteluyhteyksiä EU-instituutioiden kanssa. Keskusteluissa painottuivat juuri nyt ajankohtaiset EU:n tulevan budjettikauden 2021-27 valmisteluun liittyvät asiat. Ajankohtaisia teemoja olivat mm. EU:n alue- ja rakennepolitiikka, Venäjä-yhteistyö ja maa- ja metsätalouden näkymät. Globaalit ympäristökysymykset, talouskehitys ja demokratiakehityksen haasteet nousivat keskusteluihin eri yhteyksissä.

Maakuntahallituksen Brysselin vierailun aikana järjestettiin Suomessa Euroopan kansanpuolueen EPP:n kongressi 7.-8.11. Suomalaisista puolueista EPP:hen kuuluu Kokoomus, jonka europarlamentaarikkoja eli MEPpejä eikä keskeisiä virkamiehiä tästä syystä matkan aikana ollut mahdollista tavata.

Itä- ja Pohjois-Suomen EU-toimisto valmisteli liiton viraston kanssa matkaohjelmaa, sopi paikan päällä tapaamiset ja myös osallistui matkaohjelmaan. Saimme myös toimiston yleisesittelyn ja tiiviit ajankohtaiskatsaukset -kiitokset Kari Aallolle, Sointu Räisäselle, Janne Uusivirrälle ja erityisesti meistä koko vierailun ajan huolehtineelle Milla Muikulle. Itä- ja Pohjois-Suomen EU-toimisto on seitsemän maakunnan yhteinen edunvalvontayksikkö Brysselissä. Toimiston henkilökunta toimii maakuntien ja niissä toimivien organisaatioiden linkkinä mm. EU:n erillirahoituksen rahoituskysymyksissä ja muissa edunvalvontatehtävissä.

Tiistai 6.9.

Saavuimme Brysseliin alkuillasta ja majoituimme NH Brussels EU Berlaymont hotelliin. Hotelli oli keskeisellä paikalla Itä- ja Pohjois-Suomen toimiston, Euroopan komission ja Euroopan parlamentin sekä Suomen EU-edustuston läheisyydessä. Hotellilla tapasimme Itä- ja Pohjois-Suomen EU-toimiston johtaja Kari Aallon ja toimiston koordinaattori Milla Muikun. Kari ja Milla osallisuivat kanssamme matkaohjelmaan ja opastivat meitä eri kohteisiin.

Illallinen nautittiin hotellin lähellä olevassa ravintolassa. Illallisvieraamme MEP Miapetra Kumpula-Natri kertoi omasta roolistaan parlamentissa. Teollisuus-, tutkimus- ja energiavaliokunnan (ITRE-valiokunta) jäsenenä Kumpula-Natri on vaikuttanut merkittävästi mm. Suomen metsäklusterin toimintaedellytyksiin, tuoreimpana ns. LULUCF-asetuksen maankäytön ja metsätalouden kasvihuonekaasupäästöjä koskevan linjauksen muotoilu Suomen metsätaloutta ymmärtävällä tavalla. Esittelijänä hän on vaikuttanut keskeisesti myös mobiiliverkkovierailujen tukkumarkkinasääntelyyn siten, että mobiilidatan hinnat ovat olennaisesti alentuneet myös pienempien operaattoreiden asiakkailta – siis myös meillä suomalaisilla.

Toinen illallisvieras oli EU:n maatalouspolitiikan keskeisiin sidosryhmiin kuuluvan Copa-Cogecan eli Euroopan maataloustuottajien keskusjärjestön pääsihteeri, juvalaislähtöinen Pekka Pesonen. Illallispöydän keskusteluissa Pesonen kertoi, että maataloustuottajien saama siivu ruuantuotannosta on kaventunut koko Euroopassa, ei vain Suomessa. Hän pitikin EU:n maatalouspolitiikkaan kaavailtuja budjettileikkauksia vakavana uhkana eurooppalaiselle maataloustuotannolle ja eurooppalaisen ruokaketjun kilpailukyvyille. Tuottajien keskusjärjestön edustajana hän kannattaa maatalousrahaston maaseudun yritystukien rajaamista vain maatilayrityksiin, kuten komissio esittää. Nythän niillä on voitu rahoittaa maaseudun muutakin yritystoimintaa, esimerkkinä Etelä-Savosta Hotelli Punkaharju, joka maakunnan näkövinkkelistä hyödyttää myös paikallisia tuottajia ja palveluntarjoajia. Tästä nousee ajatus, voisiko säännösten tulkinnassa olla maakohtaista joustoa – ja tätä myös Suomi on ajamassa.

Pesonen jakoi Kumpula-Natrin näkemyksen siitä, että suomalaiset MEPit ovat tehneet hyvää työtä metsäasioissa. Parlamentin yleistä metsätalouden asiantuntemusta hän piti valitettavan puutteellisena, ja on sitä omalta osaltaan yrittänyt kohentaa.

Keskiviikko 7.9.

Keskiviikkona lähdimme hotelliaamiaisen jälkeen kävelen Itä- ja Pohjois-Suomen EU-toimistolle. Toimistolla kuulumme ensimmäiseksi Euroopan unionin Suomen pysyvän edustuston maa- ja metsätalousasioiden erityisasiantuntija Tapio Kytölän esityksen.

Kytölän mukaan komission asetusesityksissä on uutta se, että jäsenmaa tekee strategisen suunnitelman maatalousrahaston 1. pilarin (suorat maataloustuet) ja 2. pilarin (maaseudun kehittäminen) muodostamasta yhteisistä. Maakunnilla on tässä edunvalvonnallinen ja maakunnan kehittämisen integraatioon liittyvä selvä intressi, mutta liitot eivät ole juurikaan ehtineet / päässeet tämännäköiseen keskusteluun mukaan. Toisaalta valmistelu ei voi edetä ilman lainsäädäntöä – Kytölä toteaaakin syntyvän aikatauluongelman, koska EP-vaalien ja komission vaihtumisen vuoksi säädöstyö käytännössä pysähtyy.

Uutta on myös esityksen tilakohtainen tukikatto (100 000 euroa?). Maaseudun kehittämisessä Suomi ajaa komission esitystä laajempaa tulkintaa, jolloin maaseudun yritystukia voisi saada myös muu kuin maatilayritys. Tämä sopii hyvin myös Etelä-Savon näkökulmasta. Lisäksi Kytölä viittasi käynnissä olevaan EU:n metsästrategian arviointiin, jolla on kytkös ilmasto- ja energiastrategiaan vuoteen 2050 ([EU:n metsästrategiaan voi tutustua tästä](#)). EU:n biotalousstrategia on julkistettu lokakuussa. ([EU:n biotalousstrategiaan voi tutustua tästä](#)) Kytölä nosti maatalouden näkökulmasta pohdintaan mm. kysymyksen kaupunkiyhdyskuntaliitteen kierrätyksestä ja ruokaturvallisuudesta.

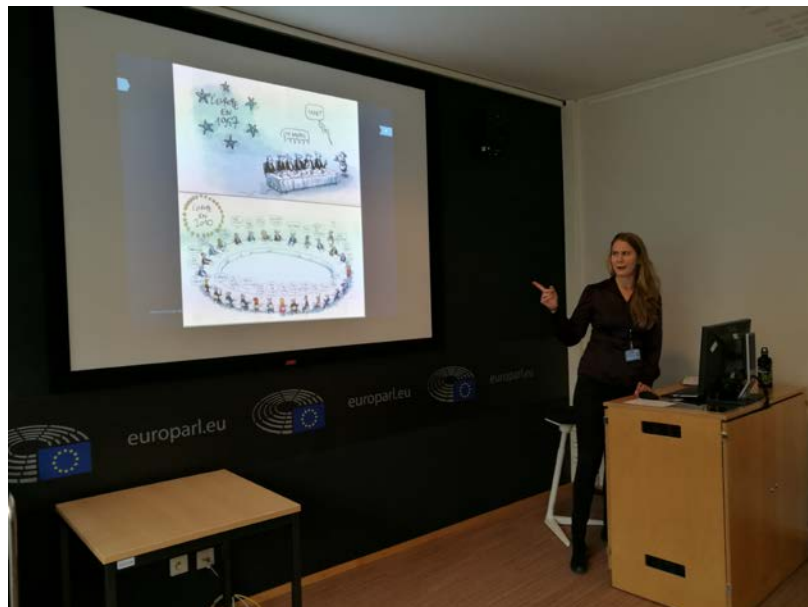
Kytölän esityksen jälkeen toimiston henkilökunta eli Kari Aalto, Sointu Räisänen ja Janne Uusivirta esittelivät meille toimiston työskentelyä. Kari toimiston johtajana vastaa koko toiminnasta ja erityisesti Itä- ja Pohjois-Suomen edun ajamisesta EU-instituutioiden valmistelun ja päätöksenteon suuntaan. Karilta saatiin ajankohtaiskatsaus IP-alueen keskeisistä edunvalvontakysymyksistä, jotka liittyvät harvan asutuksen kriteerillä saatavaan perustukeen sekä IP-Suomelle liittymissopimuksessa korvamerkittyyn harvan asutuksen erityistukeen (NSPA-tuki). Edunvalvontaurakkaa on myös Suomen puolella, esim. TEM haluaa nykyistä ”tasapainoisemman” alueellisen rahoituksen, eikä ole täysillä ajamassa IP-Suomen kriteereihin perustuvaa parasta saantoa Suomelle.

Sointu ja Janne ovat erityisesti koonneet ja jakaneet tietoa EU:n suorista rahoitusmahdollisuuksista IP-maakuntien toimijoille. Näissä Horisontti-ohjelman ja muiden TKI-instrumenttien rahoituksessa käyttäjinä ovat paljolti yliopistot ja ammattikorkeakoulut sekä kehitysyhtiöt. Sointu on lisäksi ahkeroinut metsäpolitiikan parissa, mm. aiemmin mainitussa LULUCF-valmistelussa. Janne on ansioitunut koheesiopolitiikan budjetti- ja asetusesitysten perkaamisessa ja komission laskentamenettelyjen jäljittämässä. Janne onkin lähdeksi IP-toimistolta ensi vuodeksi lainaan Suomen edustustoon, vahvistamaan Suomen puheenjohtajuuskauden valmistelua.

Jannen kanssa käytiin keskustelua myös Ten-t liikennepolitiikasta, EU-komission asetus ehdotuksesta 6.6.2018 Verkkojen Eurooppa (ydinverkkokäytävät ja niiden CEF-rahoitus kaudelle 2021-) sekä siihen liittyvästä VN:n kirjelmästä eduskunnalle 9.8.2018. Lisäksi keskusteltiin Euroopan laajuisen liikenneverkon suuntalinjojen (TEN-T Guidelines) arvioinnin käynnistymisestä komissiossa. Euroopan laajuisen TEN-T (Trans-European transport network) -liikenneverkon suuntaviivat (EU-asetus1315/2013) määrittävät, mitkä liikenneyhteydet kuuluvat TEN-T -verkkoon. TEN-T-verkko on kaksitasoinen liikenneverkko, joka muodostuu ydinverkosta ja kattavasta verkosta. Ydinverkon on määrä valmistua vuoden 2030 loppuun mennessä ja kattavan verkon taas vuoden 2050 loppuun mennessä. Komissio on nyt käynnistänyt tämän asetuksen arvioinnin. Arviointi alkaa sidosryhmiin kohdistuvalla julkisella kuulemisella, jonka on tarkoitus avautua marraskuussa 2018 ja sulkeutua helmikuussa 2019. Lopuksi komissio tekee TEN-T-verkosta tilannearvion näitä tietoja hyödyntämällä. Arvioinnin on tarkoitus valmistua vuoden 2020 alussa. Arvioinnissa otetaan huomioon muun muassa hankkeen tehokkuus, EU:n osallistuminen ja suuntaviivojen soveltavuus muuhun EU-politiikkaan. Tavoitteena on tehokas, turvallinen ja ympäristöystävällinen liikenneverkko,

jossa muun muassa digitalisaatiota hyödynnetään älykkäästi. Vaikka komission julkaisemassa arviointitiekartassa ei erikseen viitattu TEN-T-asetuksessa määrättyyn viimeistään vuonna 2023 toteutettavaan TEN-T-verkon uudelleentarkasteluun, on perusteltua olettaa, että näiden välillä on linkki. Keskustelun perusteella Janne kokosi erillisen taustamuiston ja tilannekatsauksen Euroopan laajuista liikenneverkkoa koskevasta politiikasta, [liite](#).

Toimistolta lähdimme kävelemään kohti Euroopan parlamenttia. Rakennukseen menimme sisälle turvatarkastuksen kautta. Parlamentin toiminnan esittelystä vastasivat tiedottaja Iina Lietzen ja poliittinen neuvonantaja Anu Ahopelto.

Lietzen on työskennellyt Euroopan parlamentin tiedottajana vuoden 2017 alusta alkaen. Hänen vastuullaan on parlamentin suomenkielinen tiedotus sekä pääasiassa englanniksi tehtävä oikeudellisten asioiden valiokunnan (JURI) tiedottaminen.

Euroopan parlamentti on Euroopan unionin kansanedustuslaitos, jonka jäsenet eli mepit (MEP) valitaan suorilla vaaleilla joka viides vuosi. Vuoden 2014 europarlamenttivaalien jälkeen parlamenttiin kuuluu 751 jäsentä, heistä 13 Suomesta. Suomen MEPpien alueellinen jakauma on yllättävänkin tasainen, vaikka eurovaaleissa Suomi on yksi vaaliipiiri.

Anu Ahopelto on parlamentin liberaalidemokraattien/keskustaliberaalien ALDE-ryhmän poliittinen neuvonantaja työllisyys- ja sosiaaliasioiden komiteassa. ALDE-ryhmään kuuluvat Suomen Keskustan ja RKP:n edustajat. Ahopelto havainnollisti lähestyvien parlamenttivaalien tuomaa haastetta päätöksenteossa: Työllisyys- ja sosiaalikomitean toimialaan kuuluvien ESR-asetusten pitäisi olla valiokuntaäänestyksessä marraskuussa ja EAKR-asetusten vastaavasti REGI-valiokunnassa joulukuussa (Elsi Katainen). Mikäli asioita ei saada valiokuntakäsittelyssä valmiiksi helmikuussa, rakennerahasto-ohjelmien toimeenpano viivästyy.

Ahopelto totesi, että Suomen kantana on EAKR:n ja ESR:n käytön yhteen sovittaminen. Hänen mielestään käsitys siitä, että EAKR:n ja ESR:n käyttöä olisi komission asetusesityksissä eriytetty toisistaan, ei varsinaisesti pidä paikkaansa. Ennemmin kyse on – jälleen – ollut DG Region (EAKR) ja DG Employn (ESR) keskinäisestä resurssikilpailusta EU:n budjetin sisällä.

Lounaalla maakuntahallituksen ryhmä tapasi Pohjois-Norjan toimiston johtaja Nils Nilsenin ja Pohjois-Ruotsin toimiston johtaja Mikael Janssonin. Itä- ja Pohjois-Suomen, Pohjois-Ruotsin ja Pohjois-Norjan alueet muodostavat yhdessä Euroopan pohjoisen harvaan asutun alueen, NSPA-alueen. NSPA-verkosto on aktiivinen keskustelu- ja valmistelufoorumi erityisesti EU:n tulevan koheesiopolitiikan valmistelussa. Komission rankingissa NSPA-verkosto on hyvin korkealle priorisoitu keskustelukumppani, ja erityisesti alue- ja kaupunkipolitiikan pääosasto kuulee viestiämme jo ohjelmakausien valmistelun alkumetreiltä alkaen. Vaikka tulevan kauden edunvalvonnassa intressimme ovat osin ristiriitaiset, NSPA-alueella on vahva yhteinen viesti ja asema älykkään erikoistumisen konseptin kehittämisessä ja elinkeinoelämän edellytysten vahvistamisessa. IP-Suomi ja Pohjois-Ruotsi ovat mukana myös komission rahoittamassa Elinkeinot murroksessa (ELMO) pilottihankkeessa yhdessä useiden eurooppalaisten alueiden kanssa.

Lounastapaamisen jälkeen Euroopan komissio DG Region Pekka Jounila kertoi rajat ylittävän yhteistyön (CBC, cross border cooperation) asioista. Jounila on pitkän linjan komissiovirkamies, joka vastikään siirtyi DG Region Suomen deskistä Region sisällä CBC-asioiden puolelle. CBC-ohjelmat ovat komissiossa siirtymässä ulkosuhde-pääosastolta Region, ei kuitenkaan ennen vuotta 2020. Jounilan mukaan vielä ei ole tiedossa, siirtyvätkö myös vanhat ohjelmat. Uusien ohjelma-asioiden valmistelun lähtökohdatkaan eivät olleet puitteiltaan tai sisällöltään kristallinkirkkaana. Komissio täsmentää omia lähtökohtiaan EU:n ohjausjaksoon kytkeytyvässä maaraportissa, nämä maakohdaiset suositukset tulevat vuoden 2019 aikana. (huom. Samu Tuomisen mukaan heti alkuvuodesta). Itämeri-strategian ja Itämeri-ohjelman päivitys on alkamassa, asiaan on syytä meilläkin paneutua. Tässä esim. matkailun osalta mahdollisuuksia. Myös Venäjä-kytkentä tavalla tai toisella mukana? Jounila totesi, että komissaari Cretcun kabinettipäällikkönä on Nicola de Micheliksen jälkeen aloittanut Ioana Rus. Jari Vilen on aloittanut arktisten alueiden neuvonantajana Junckerin kabinetissa.

Päivän viimeinen vierailukohde oli Euroopan komissio ja siellä oleva Jyrki Kataisen kabinetti. Euroopan komissio on Euroopan unionin toimielin, joka muun muassa valmistelee ja panee täytäntöön Euroopan unionin neuvoston asettamia erilaisia säädöksiä ja päätöksiä ja valvoo niiden noudattamista EU:n jäsenvaltioissa. Euroopan komission puheenjohtajana on toiminut vuodesta 2014 luxemburgilainen Jean-Claude Juncker.

Rakennus, jossa komissio toimii on nimeltään Berlaymont. Tatu Liimatainen oli kertomassa komission ja Kataisen kabinetin toiminnasta. Kataisella ja hänen kabinetillaan ei ole varsinaista

substanssivastuualuetta komissiossa, vaan eräänlaista koordinaativastuuta eräiden pääosastojen asioissa sekä avustajarooli Junckerin puheenjohtajistossa. Tällä hetkellä Kataisen kabinetilla on koordinaativastuu kilpailukyky-, työllisyys-, kasvu- ja investointiasioissa. Liimataisella on vahva metsä-/luonnonvara-alan osaaminen, ja hänen vastuullaan kabinetissa ovatkin mm. maatalous-, metsä-, kalastus-, ilmasto- ym. asiat.

Puheenjohtajatasolla ja koko komission tasolla käsitellään vain keskeisimpiä isoja strategisia kysymyksiä, tärkeitä meidän näkökulmastamme ovat esim. ilmastonmuutos ja siihen kytkeytyen metsäpolitiikan isot linjaukset, arktinen politiikka, ulkosuhteet/Venäjä ja isot liikenneinfrat. Näissäkin meillä on intressejä, joten keskusteluyhteyksiä kannattaa käyttää.

Illallisella vieraanamme oli kolme europarlamentaarikkoa: Elsi Katainen, Heidi Hautala ja Mirja Vehkaperä.

Torstai 8.9.

Torstaiamuna kävelimme jälleen Euroopan komissioon. Kuulimme siellä kaksi mielenkiintoista esitystä.

Mikko Huttunen komission oikeudellisesta yksiköstä piti delegaatiollemme hyvän perusesittelyn Euroopan unionin historiasta, toiminnan perusteista, budjetista ja päätöksenteosta. Unionin perustamisella haluttiin aikoinaan taata rauha sotien jälkeiseen Eurooppaan ja sen jälleenrakentamiseen. Turvallisuuskulma on jälleen noussut keskeiseen asemaan eurooppalaisessa keskustelussa. EU:n laajeneminen eri vaiheissaan 6 perustajamaan yhteisöstä 28 maan unioniksi ovat tuoneet politiikkaan uutta laajuutta, sisältöä, mutta myös päätöksenteon vaikeutta. Ensimmäistä kertaa EU:ssa joudutaan keskustelemaan vakavasti siitä, miten voidaan turvata unionin demokraattiset perusarvot kaikissa jäsenmaissa. Jäsenmaiden talouteen ulottuvista ohjauseinoista keskustellaan entistä useammin, nyt akuutti tilanne Italian kanssa. Ensimmäistä kertaa jäsenmaa on myös eroamassa unionista.

Parlamentissa, komissiossa ja muissa EU:n toimielimissä työskentelee kaikkiaan 33 000 henkilöä.

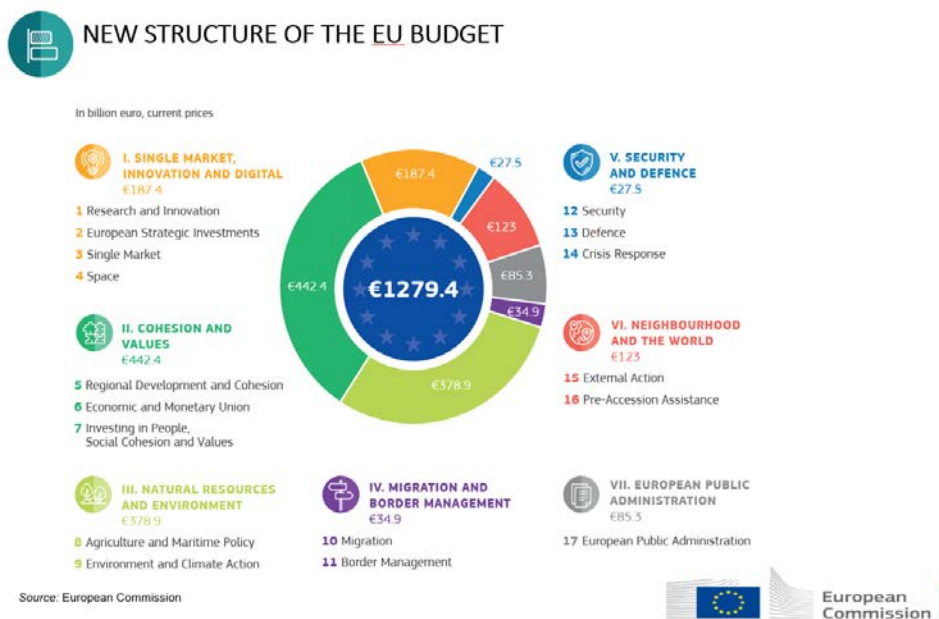
Maakuntaliiton tehtäväkentän kannalta keskeinen aihe on EU:n koheesipolitiikka. Samu Tuominen Komission Alue- ja kaupunkipolitiikan pääosaston Suomen deskistä kertoi perusteellisesti koheesipolitiikan tulevista näkymistä.

Tuominen selvensi komission terminologiaa aluepolitiikan, koheesiopolitiikan ja ERI-rahastojen suhteen seuraavasti:

- Aluepolitiikka käsittää rakennerahastojen alueiden kehittämistoimet (rakennerahastoja ovat Euroopan aluekehitysrahasto EAKR ja sosiaalirahasto ESR sekä koheesiorahasto, joista vm. ei ole käytössä Suomessa). Aluepolitiikka on osa koheesiopolitiikkaa.
- Koheesiopolitiikka käsittää aluepolitiikan lisäksi rakennerahastojen horisontaaliset toimet, esim. valtakunnallisia työvoimapolitiittisia toimia tai Euroopan laajuista ruoka-apua.
- Euroopan rakenteelliset investoinnit eli ERI-rahastojen toimet on rakennerahastojen, maaseuturahaston ja meri- ja kalatalousrahaston muodostama kokonaisuus.

Tuominen kertasi esityksessään komission budjetti- ja asetusesitysten taustoja. Komissio antoi budjettiesityksensä tämän vuoden toukokuun alussa ja meidän kannaltamme keskeiset asetusesitykset (koheesiopolitiikka ja maatalous/maaseutu) touko-kesäkuun vaihteessa. Budjetin rakenne ja kehitys näkyvät seuraavista kuvista. Noin kolmannes budjetista on esitetty käytettäväksi koheesiopolitiikan tarpeisiin, kolmannes maatalouteen. Tutkimus- ja innovaatiotoimintaan on esitetty selvää kasvua. Maatalouden rahoitus on jo useamman budjettikauden ollut laskusuunnassa, ja myös koheesiopolitiikan rahoitukseen on esitetty laskua.

EU:n tulevan budjetin rakenne, käyvin hinnoin

Rahoituksen jakautuminen v. 2018 hinnoin (TEM)

Rahoituksen jakautuminen 2021-2027 (vuoden 2018 hinnoin, noin mrd €)

I. Sisämarkkinat, innovointi ja digitaalitalous	166
II. Yhteenkuuluvuus ja arvot	392
josta koheesiovarat (EAKR, ESR ja koheesiorahasto) n. 331 mrd €	
III. Luonnonvarat ja ympäristö	337
IV. Muuttoliike ja rajaturvallisuus	31
V. Turvallisuus ja puolustus	24
VI. Naapurialueet ja muu maailma	109
VII. EU:n yleinen hallinto	76

Yhteensä n. 1 135 mrd €
(1,11 % EU-27 BKT:stä)

Komission mukaan koheesiorahoituksen osuus vähenee nykyauteen 2014-2020 verrattuna n. 7 %

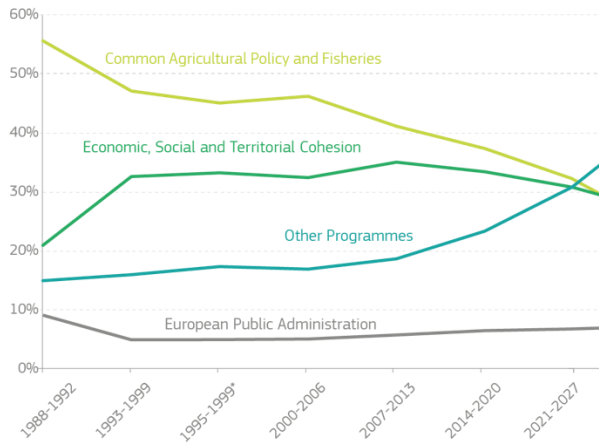
Koheesiopoliitikan ja maatalouden rahoitus alenee

MATCHING PRIORITIES WITH RESOURCES

Rebalancing and fairness

Evolution of main policy areas in the EU budget

*Adjusted for 1995 enlargement

Source: European Commission

Tuominen totesi, että Suomen saanto on komission esityksessä likimain kuluvan kauden lukemissa, mutta reaalisuus alenee noin 10 %:lla. EU:n budjettiesityksen analysointi ja vertailu aiempiin kausiin on vaikeaa, kun eri yhteyksissä käytetään eri rahan arvoja, komission laskelmien yksityiskohtia ei ole avattu jäsenmaille, eri aluekategorioissa käytetään erilaista laskentatapaa, ja laskentaperusteina olevat tilastoluvut muuttuvat. Suomen hallituksen tyytyväisyys Suomelle laskettuun kokonaissaantoon onkin vähintään ennenaikaista, koska saantolaskelmiin sisältyy vielä paljon ns. liikkuvia osia, ja neuvottelutilanteen palapelissä yhden palan siirto vaikuttaa toisen palan asentoon.

Koheesiopoliitikan rahoitus jäsenmaittain 2021 – 2027

Member state	2021-27 allocation (billions, 2018 prices)	Change from current period (%)	Aid intensity (EUR/head)	Change from current period (%)
BG	8.9	8	178	15
RO	27.2	8	196	17
HR	8.8	-6	298	0
LV	4.3	-13	308	0
HU	17.9	-24	260	-22
EL	19.2	8	254	12
PL	64.4	-23	239	-24
LT	5.6	-24	278	-12
EE	2.9	-24	317	-22
PT	21.2	-7	292	-5
SK	11.8	-22	310	-22
CY	0.9	2	147	-5
SI	3.1	-9	213	-11
CZ	17.8	-24	242	-25
ES	34.0	5	105	3
MT	0.6	-24	197	-28
IT	38.6	6	91	5
FR	16.0	-5	34	-9
FI	1.6	5	42	2
BE	2.4	0	31	-5
SE	2.1	0	31	-6
DE	15.7	-21	27	-20
DK	0.6	0	14	-3
AT	1.3	0	21	-4
NL	1.4	0	12	-3
IE	1.1	-13	33	-17
LU	0.1	0	16	-14
EU27	331	-9.9	106	-11

Itä- ja Pohjois-Suomi on komission esityksessä tipahtanut kehittyneiden alueiden joukosta siirtymäkauden alueeksi, osin aluekategorian muuttuneiden laskentakriteerien vuoksi. Tästä syystä Suomi menettää ns. harvan asutuksen peruskriteerillä tulevan merkittävän tukipotin, joka on käytössä vain kehittyneillä alueilla. EU:n ”turvaverkko-menettely” kompensoi menetystä, mutta

summa jäänee pienemmäksi, ja ansaintalogiikasta huolimatta tähän rahaan kohdistuu paineita myös muualta Suomesta. Itä- ja Pohjois-Suomelle EU:n liittymissopimuksessa korvamerkitty pohjoisten harvaan asuttujen alueiden tuki (NSPA-tuki) on myös jäämässä komission esityksessä selvästi alle nykytason. Myös rajat ylittävien ohjelmien rahoitusleikkauksista tulisi luopua, mutta ei muun rakennerahastopolitiikan kustannuksella. Itä- ja Pohjois-Suomen maakuntaliitot ovat eri yhteyksissä ottaneet kantaa budjetti- ja asetusesityksiin, viimeisin yhteinen kannanotto on Rovaniemen huippukokouksesta elokuun lopussa.

Komissio laatii jäsenmaiden kanssa käytävien neuvottelujen pohjaksi maaraportin (helmikuu 2019). Raporttiin kirjataan komission keskeiset tavoitteet, ja se korvaa aiemmillä neuvottelukierroksille laaditun neuvotteluposition. Raportissa voidaan myös käsitellä alueiden välisiä eroja ja sektorikohtaisia investointitarpeita, Tuominen vinkkasi. Uutta on myös koheesiopolitiikan vahvempi linkitys ns. Eurooppalaiseen ohjausjaksoon. Tämä tarkoittaa mm. koheesiopolitiikan tiukempaa temaattista keskittämistä ja komission jäsenmaille asettamia ennakkoehtoja. Tuomisen mukaan älykkään erikoistumisen ennakkoehto on tulossa kaikille jäsenmaille – tässä hän näkee erityisesti Suomen maakuntien vahvan aseman älykkään erikoistumisen edistäjinä, ja IP-Suomen maakunnat ovat tehneet hyvää pohjatyötä komission ELMO-pilotissa (Elinkeinot murroksessa).

Maaliskuussa komissio järjestää jäsenmaissa neuvottelujen ja ohjelmavalmistelun käynnistystilaisuudet. Jäsenmailta edellytetään valmistelun tiekarttaa kesäkuussa 2019 ja alustavia kumppanuussopimus- ja ohjelmaluonnoksia 2019 toisella vuosipuoliskolla, joka on myös Suomen puheenjohtajuuskausi. Tavoitteena on ohjelmien ja sopimusten hyväksyminen 2021 alkupuoliskolla.

Valmistelu Suomessa on myös käynnistynyt. TEM valmistelee koheesiopolitiikan neuvottelutavoitteita EU4-jaoston kautta edelleen valtioneuvoston EU-sihteeristölle ja valtioneuvoston ja eduskunnan päätöksentekoon. Ohjelmavalmistelua varten TEM on asettanut Koheesio 2021+ kumppanuustyöryhmän, jonka alaisuudessa valmistelua tehdään Itä- ja Pohjois-Suomen alueellisessa ryhmässä ja Etelä- ja Länsi-Suomen alueellisessa ryhmässä. IP-Suomen valmistelua koordinoi Pohjois-Pohjanmaan liitto. TEM vastaa ohjelmaehdotuksen laatimisesta, ja TEM:n lähtökohtana on, että Suomi laatii yhden rakennerahasto-ohjelman Manner-Suomea varten, IP-Suomi puolestaan on esittänyt oman alueellisen ohjelman laatimista. Jotta Suomen ohjelmavalmistelu etenisi hallituksen vaihdoksesta huolimatta sujuvasti, olisi analyysivaihe saatava valmiiksi helmikuun aikana ja yleistavoitteet valtioneuvoston päätettäväksi maaliskuussa.

Samanaikaisesti TEM valmistelee esitystä hallintojärjestelmästä. Uuden ohjelmakauden hallintoon ja rahoitukseen liittyvää lainsäädäntötyö Suomessa käynnistyy ensi vuoden alussa.

Ohjelmavalmistelun aikataulu tähtää siihen, että ohjelman toteutus voisi käynnistyä vuonna 2021.

Lounaan jälkeen kävelimme nyt jo tutuksi tulleeseen EU-toimistoon. Siellä saimme kuulla Kaisa Honka-Hallilan esityksen EU:n suhteista Venäjään ja muuhun itäisen naapuruston kumppanimaihin (Ukraina, Moldova, Valko-Venäjä, Georgia, Armenia ja Azerbaidzhan). Honka-Hallila on Suomen EU-edustuston Venäjältä, Itä-Euroopasta ja Keski-Aasiasta vastaava virkamies.

Kello 15 jälkeen ryhmällä oli aikaa tutustua omatoimisesti Brysselin kaupunkiin ennen viimeisen illan illallista. Illallisella tapasimme DG Grown varapääjohtaja Antti Peltomäen ja Pasi Rantahalvarin EU-edustosta.

Peltomäen pääosasto Grow vastaa sisämarkkinoista, teollisuudesta, yrittäjyydestä ja pk-yrityksistä, laajasti eri toimialoilla kaivostoiminnasta avaruusteknologiaan ja matkailusta bioteknologiaan. Rantahalvari puolestaan hoitaa EU-edustustossa alue- ja rakennepolitiikan erityisasiantuntijana EU:n koheesipolitiikkaan kuuluvia asioita ja osallistuu EU:n neuvoston valmisteluelimen Coreper II:n (Comité des Représentants Permanents) työskentelyyn.

LINKKEJÄ:

<https://www.thisimeimvoting.eu/>

<https://publications.europa.eu/fi/web/general-publications/publications>

INVESTOINTIOHJELMA

https://ec.europa.eu/commission/priorities/jobs-growth-and-investment/investment-plan-europe-juncker-plan_fi

TYÖLLISYYS, SOSIAALIASIAT JA OSALLISUUS

<https://ec.europa.eu/social/home.jsp?langid=fi&langId=fi>

ALUEPOLITIIKKA OMASSA MAASSASI

https://ec.europa.eu/regional_policy/fi/

UNIONIN TILA 2018

https://ec.europa.eu/commission/priorities/state-union-speeches/state-union-2018_fi

EUROOPAN KOMISSION SUOMEN-EDUSTUSTO

https://ec.europa.eu/finland/home_fi

KOMISSIO JA SEN TOIMINNAN PAINOPISTEET

https://ec.europa.eu/commission/index_fi

VALKOINEN KIRJA EUROOPAN TULEVAISUUDESTA: TIE ETEENPÄIN

https://ec.europa.eu/commission/future-europe/white-paper-future-europe-and-way-forward_fi